

7/02/96

GELEN EVRAK

- 7 Şubat 1996

SAYI: 171 -

**MARDİN'DEKİ KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARININ
KORUNMASINA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR**

Şakir ÇELİK

Kültür Bakanlığı

Müsteşar Yardımcısı

Türkiye, binlerce yıllık bir geçmişe dayanan zengin uygarlıkların yaşadığı bir Ülke olarak tarihi ve kültürel çevrenin korunması konusunda evrensel sorumlulukları yüksek olan ülkelerin başında gelmektedir.

Bu nedenle, tarihi ve kültürel mirasın korunması ile ilgili hemen hemen tüm sözleşme ve protokollerde Türkiye'nin de imzası bulunmaktadır.

"Tarihi çevre" kavramı kapsamında geçmişten günümüze kalan tarihi kent dokuları ve mimari öğeleri önemli bir yer tutmaktadır. Tarihi kentler uygarlıkların tüm niteliklerini içinde yoğun olarak barındıran belgelerdir.

Tarihi kentlerimizden Mardin, taşıdığı mimarlık, şehircilik, etnografik, arkeolojik, görsel ve tarihi değerler bakımından sadece Ülkemizin değil, Orta Doğu'nun da en önemli yerleşmelerinden biridir.

Mardin kendisinde topladığı değerler açısından bilimsel ve sanatsal araştırmalara, çağdaş tasarımlara, hatta yeni sentezlere kaynaklık edebilecek boyutlarda öneme haiz bir açık hava müzesidir.

İ.Ö. 3000 den başlayarak yerleşim gören Mardin'de, kent dokusu içinde Artuklu, Akkoyunlu, Osmanlı dönemine ilişkin birçok yapı yanında, önemli sayılabilecek Süryani manastır ve kiliseleri de yer almaktadır.

Mardin kent merkezindeki sit alanları ve korunması gerekli kültür varlıkları Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun 1979 yılında aldığı kararla belirlenmiş, 1985 yılında 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında yeniden incelenmiştir.

Bakanlığımızca, yatırım programları çerçevesinde tarihi kentlerin fiziki dokusunun bir planlama kapsamında korunarak kurtarılması ve günümüz koşullarını gözardı etmeksizin, tarihi kimliklerini yozlaştırmayacak tarzda geliştirilerek kazanılması amacıyla Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projeleri gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda Mardin Koruma Amaçlı İmar Planı, Bakanlığımızca 1993 yılında gerçekleştirilmiştir, uygulanmak üzere Belediyesine gönderilmiştir.

Koruma Amaçlı İmar Planının uygulama sürecinde Belediyesi ve Diyarbakır Koruma Kurulu yetkili kılınmıştır.

Bakanlığımızın korunması gerekli tarihi yapıların onarılarak günümüz koşullarında değerlendirilmesi, politikası kapsamında Mardin Cumhuriyet Meydanında anıtsal yapılarında yer aldığı tarihi çekirdek içindeki korunması gerekli Eski Tugay Binası müze binası olarak 1987-1995 yılları arasında onarılmıştır. Müzede 14.000 civarında yöreye ilişkin arkeolojik ve etnografik taşınmaz kültür varlığı bulunmaktadır.

Müzenin teşhir tanzim işlemleri sürdürülmekte olup, en kısa sürede ziyarete açılacaktır.

Tarihi yapıların içinde önemli yer tutan ve X. yüzyıla tarihlenen Mardin Kalesinin ayakta kalmış kısımları belli bir program kapsamında onarılmaktadır.

Bakanlığımızca Mardin'de sürdürülen diğer bir proje ile de Mardin ilinde bulunan tarihi mezarlıkların çevre düzenlemeleri gerçekleştirilmektedir.

Uygarlıkların beşiği olmuş Ülkemizde, mirasçısı olduğumuz tüm tarihsel ve kültürel verilerin korunması politikası kapsamında, gelecek kuşaklara yaşanabilir ve korunmuş bir Mardin bırakmak istiyorsak, bütün kurum ve kuruluşlarımız, yerel yönetimler, bilim kurumları, sivil toplum örgütleri, yöre halkının birlikte kentin korunması için çalışması gerekmektedir.